

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata miejsowa... Na rok 9 rser... Za 6 miesiacy 4 50 k...

Prenumerata zamiejscowa... Na rok 12 rser... Za 6 miesiacy 6 .....

Prenumerata przyjmuje się w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich... ROK DWUNASTY.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny... W niedzielę, 26 paźdz. (7 listopada) — św. Dimitrija weli...

Wschód i zachód Słońca... Słońce wschodzi o godzinie 7 minut 5 rano...

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą... Wpłynęła 109 cali 5...

Kalendarz rzymsko-katolicki... W niedzielę, 26 paźdz. (7 listopada) — św. Willibalda bisk.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Przez Najwyższe rozkazy w Wydziale Wojny, w Liwadji, 14 października r. b., awansowani zostali: za odznaczenie się w służbie, majorowie pułków grenadierów...

Przez Najwyższy rozkaz w Wydziale Wojny, o urzędnikach cywilnych, w Liwadji, 12 października r. b., wykreślony został z list, zmarły nadzorca gmachów wojskowych...

Przez rozkaz w Wydziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, 18 października r. b., mianowani zostali: szczeniacyki powiatowy budowniczy i inżynier Nowicki...

Departament Telegrafów. Od 15 października, w skutku mocnego wiatru, obmarznięcie przewodów i nieukończona jeszcze naprawa, zniszczonych przez burzę...

Od 16 października, w skutku mocnej burzy, przerwana została komunikacja telegraficzna Petersburga z Moskwą...

Depesze z Moskwy wymieniane są drogami okólnymi przez Rybińsk i Smoleńsk, lecz korespondencja z konieczności musi opóźniać się...

Węgrowski kasjer powiatowy, rejestrator kolegijski Aleksander Preis — przez postanowienie Siedleckiej Izby Skarbowej, z 13 października r. b., z powodu mianowania go kasjerem...

Rada Miejska Warszawska Dobroczynności Publicznej. Na zasadzie art. 2 Najwyższej w dniu 1 czerwca 1871 r. zatwierdzonej uchwały...

Rzeczywisty radca stanu Karnowicz przejechał z Kalisza do Warszawy i udał się następnie do St. Petersburga.

Wyjechali z Warszawy: radca tajny Gromeka — do Siedlec; generał lejtnant Egger — do Łowicza.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE. Ceny targowe bydła, zboża i innych artykułów żywności w mieście Suwałkach od 8 (20) października do 15 (27) października 1875 roku.

3 rub., grochu 5 rub. 20 kop., kartofli 80 kop., za czterdzieć: kaszy pszennej 1 rub. 50 kop., jęczmiennej 1 rub. 15 kop., gryczanej grubej 1 rub. drobnej 90 kop.;

Dnia 11 (23) września, w mieście powiatowem Prasnysz, jak mniemają w skutku podpalenia, powstał pożar, w skutku którego spaliło się 22 stodół i 21 zabudowań...

Dnia 16 (28) września w osadzie Drobienie, w powiecie Płockim, spaliło się 77 domów mieszkalnych z 35 zabudowaniami, ubezpieczonych na 11,820 rubli.

Tegoż dnia, we wsi Gawłowie, w powiecie Płońskim, powstał z niewiadomej przyczyny pożar, w skutku którego spalił się jeden dom mieszkalny i jedna stodoła...

Tegoż dnia we wsi Szwejkach-Wielkich w powiecie Ciechanowskim, z niewiadomej przyczyny spaliły się należące do spadkobierców Ujazdowskiego, dwie stodółki ubezpieczone na 1,260 rubli.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

W zaprzęży piątek, 17 (29) października, jasnie wielmożny generał-gubernator hrabia Kotzebue raczył oglądać model i rysunki formo-ważącej maszyny do chleba...

Wiadomo, że we wszystkich wielkich piekarniach parowych, wyrabianie ciasta dokonywa się przez maszynę parową; formowanie zaś bochenków chleba, to jest, nadanie mu jednakowej formy, okrągłej lub podłużnej i rozważanie ich, to jest, doprowadzanie bochenków do jednej oznaczonej wagi...

Model maszyny p. Agapiejewa zrobiony jest w 1/10 prawdziwej wielkości; maszyna formuje ciasto, rozcina je na bochenki oznaczonej wagi i wypuszcza z obu stron na dwa stoły, tak, że robotnikom pozostaje tylko obsypanie ich mąką i położenie na taczkach...

Jeżeli wszystkie obliczenia wynalazcy urzędywistnią się i robota tej maszyny da takie same rezultaty jak za pomocą modelu, to maszyny do formowania z wielką korzyścią będą zastosowane nie tylko do wojskowych, ale i do wielkich prywatnych piekarni.

* W mieście Warszawie, w 1874 roku, pod bezpośrednim zawiadywaniem warszawskiej miejskiej rady dobroczynności było dziesięć następujących szpitali: 1. Dzieciątka Jezus, składający się z 6 oddziałów: a) właściwego szpitala — na 500 chorých; b) domu podrzutków — na 5,992 dzieci; c) domu dla kobiet obłąkanych — na 150 chorých; d) instytutu położniczego — na 12 chorých; e) szkoły akuserek i babek wiejskich i f) zakładu szepcienia ospy ochronej; oprócz tego przy szpitalu znajdowały się kliniki: akuszerska, chirurgiczna i terapeutyczna.

Zakłady dobroczynne znajdowały się w roku sprawozdawczym w Warszawie następujące: będące w zawiadywaniu ruskiego towarzystwa dobroczynności: ochrona maryjska z elementarną prawosławną szkołą dwuklasową, domem schronienia i rzemieślniczymi klasami dla wychowawców ochrony i mikołajowska ochrona dla dzieci żołnierskich; będące w zawiadywaniu lub pod kontrolą warszawskiej miejskiej rady dobroczynności publicznej: a) 4 domy przytulki i schronienia dla starców i kalek; warszawskiego towarzystwa dobroczynności, św. Ducha i Panny Marji, gminy ewangelicko-augsburskiej i starozakonnych (z domem dla sierot); b) 4 domy dla sierot; 2 warszawskiego towarzystwa dobroczynności, jeden gminy ewangelicko-augsburskiej i instytut św. Kazimierza; c) 18 sal ochrony dla przychodnich dzieci ubogich rodziców; d) 2 domy przytulki dla ubogich dzieci, pozabawionych opieki rodzicielskiej; e) 2 zakłady przytulkowy poprawcze: instytut moralnej poprawy dzieci w Mokotowie i dom przytulki i pracy; f) dom schronienia Opieki Najświetlejszej Marji Panny; g) zakład św. Marty; h) „Przytulisko” dla kobiet wychodzących ze szpitali; i) przytułek dla ubogich wychodzących ze szpitali (rekonwalescentów).

We wszystkich tych szpitalach i zakładach dobroczynnych w ciągu roku sprawozdawczego było chorých i zostających na opiece, z pozostałymi z 1873 roku 38,038; ubyło zaś 28,075; w tej liczbie zmarłych 5,276; etatowa liczba chorých, ubogich, starców i kalek, dzieci i sierot wynosiła 11,153, zaś średnia liczba chorých i zostających pod opieką wynosiła dziennie 10,025,7; średnia śmiertelność wyrażała się w stosunku jak 1:7,2; średnio jedna osoba pozostawała w szpitalu lub zakładzie 96,2 dni; liczba dni instytutowych według zatwierdzonych etatów wynosiła 3,945,195, zaś liczba dni rzeczywiście przebytych przez chorých i ubogich w szpitalach i zakładach w roku sprawozdawczym dochodziła tylko do 3,659,386, w tej liczbie w samych szpitalach (z wyjątkiem dzieciennego) 669,423. Dochód wszystkich powyżej wymienionych szpitali i zakładów wynosił 760,760 rub. 72 kop., a rozchód 699,132 rub. 80 kop. (w tej liczbie szpitali 510,837 rub. 62 kop.), zatem pozostało na 1875 rok 81,627 rub. 92 kop. Średnio utrzymanie jednego chorego w szpitalu kosztowało 76,3 kop., zaś jednej osoby w zakładach dobroczynnych 6,3 kop.

Oprócz powyżej wymienionych szpitali, pod zawiadywaniem warszawskiego urzędu lekarskiego znajdowały się następujące lecznice prywatne: 1) lecznica położnicza doktorów Bernharta i Rogowskiego (w której było 56 chorých); 2) lecznica oczna doktora Dobrzańskiego (76 chor.); 3) elektro-terapeutyczny insty-

tut doktora Brunera (97 chor.); 4) lecznica dla chorých syfilitycznych doktora Kadlera (24 chor.); 5) instytut pneumatyczny doktora Brodowskiego (547 chor.); laryngoskopijno-pulweryzacyjne ambulatorjum doktora Cohna (11 chor.); 7) lecznica dla chorých przychodnich doktora Kosmowskiego (gdzie udzielono poradę 13,922 chorým); 8) zakład kumysowo-leczniczy doktorów Nowakowskiego i Przystanskiego (684 chor.); 9) ambulatorjum homeopatyczne doktora Kuczynskiego (połączone z apteką centralną), i 10) zakład gimnastyki leczniczej Majewskiego. Oprócz tego w 1874 roku zostały otwarte następujące zakłady: 1) zakład ogólnoleczniczy (dom zdrowia) doktora Zdzińskiego; 2) chirurgiczny zakład leczniczy doktora Chwata; 3) zakład gimnastyki szwedzkiej Olszewskiego; 4) prywatny zakład dla obłąkanych doktora Chomentowskiego; 5) lecznica dla chorých przychodnich doktora Sawarego, i 6) druga lecznica dla chorých przychodnich doktora Kosmowskiego. Instytutów i zakładów wód mineralnych, z prawem sprzedaży na kubki było 4, zakładów zaś i fabryk wód mineralnych z prawem sprzedaży w zakorkowanych naczyniach—6; kurujących się mineralnemi wodami sztucznymi w roku sprawozdawczym było 2,638 osób.

* Tydzień giełdowy. Gdy przed dwoma przeszło laty wybuchło w Wiedniu przesilenie giełdowe, ogólnie sądzono, że to chwilowy tylko objaw, który niezadługo ustąpi miejscą normalnemu położeniu. Przepowiednie te atoli nie tylko nie ziściły się, ale nadto epidemia wychodząca z lokalnego zakresu, ogarnęła oprócz Austrii całe państwo niemieckie, podkopując podstawy dobrobytu tych dwóch krajów. Praktyka wykazała, że wstrzymanie tego prądu jest po obojętnej możliwości. Powaga naukowa, minister pruski Dr. Delbrück, wypowiedział w mowie tronowej z powodu otwarcia sejmu niemieckiego, że w handlu i przemyśle panuje obecnie jedna z tych stagnacji, periodycznie powtarzających się, którym niestety rzadko zaradzić nie mogą. W obec takich zapewnień, giełdy nie mogą obojętnie postępować; zbywa im bowiem na trwałych podstawach i na nadziei lepszej przyszłości. Do tych czynników dodać wypadać mnićsze są z każdym dniem fakty dowodzące, że przesilenie zajęło już ostatni szczebel drabiny, na którą pićło się bezustannie. Powstało zjad ogólnie zamieszanie; spokój i powaga, tyle konieczne w sprawach ekonomicznych, straciły swą siłę, a w samian wyłoniła się ogólna nieufność, która do przesadzonych dochodzą rozmiarów, sprawiając ruinę dobrobytu narodowego. Na szczęście stosunki podobne cechują tylko giełdy środkowej Europy; na zachodzie bowiem stan rzeczy jest pomyślniejszym. Tyle wychwalana solidarność wszystkich giełd nie stwierdziła się w chwilach krytycznych; działające tu bowiem czynniki nie są tak silne, ażeby mogły wpłynąć na ustroj ekonomiczny danego państwa.

W Berlinie cały ubiegły tydzień był dla giełdy nieprzerwanem pasmem upokorzeń i najpogorszych wiadomości. Na prywatnem zebraniu niedzielnem, telegram o zawieszaniu wypłat banku pożyczkowo-handlowego w Moskwie dał początek silnemu rozdrażnieniu, które na urzędowej giełdzie poniedziałkowej najgorsze sprawiło wrażenie. Giełda była zdumioną, niezwykłą nowością wypadku; bankrutem banku solidnego, a więc upadkiem jednej z tych instytucji zaopatrzonej ustawą czyli pakietem, mogącym stawiać opór najsilniejszemu nawet burzom. Solidność, pewność, nietykalność rosyjskich banków jest w Berlinie przysłowiową; nie dziwnego więc, że wiadomość pomieniona wywołała tak silne wrażenie. Nie chciano zrozumieć, że bank pożyczkowy był tylko wyjątkiem, że oprócz interesowanych miejscowości i osób, nikt z tego tytułu nie poniósł strat. Pisma specjalne nie rozproszyły fałszywych obaw; przeciwnie zamieszczając obszernie sprawozdania z tego wypadku, nadały mu jeszcze większe znaczenie aniżeli w rzeczywistości na to zasługiwał. Popłoch jednak, jakim giełda przyjęła smutną nowinę z Moskwy, jest o tyle po części chociaż usprawiedliwionym, o ile słusznie obawiano się jego niechcanych następstw i upadłości Stroussberga. Spełnienie tych oczekiwań nie dało długo na siebie czekać. Korzystne nawet kursy paryskie paraliżowane zostały wiadomościami o upadłości znacznej firmy wiedeńskiej, o której poniżej pomówimy. Dalej telegram o zachwianiu się jednej z najstarszych firm (istniejącej ponad 213 lat) w Lipsku również nie chybi celu. Przekonano się, że przesilenie wre w całej sile. Sobotnia giełda była już na tym punkcie, że gwałtownie obniżała kursy wszystkich bez wyjątku papierów; nawet ruskie priorytety kolejowe uważane dotychczas jako papier stojący zdala od spekulacji dziennej, doznały ubytków kursowych.

